

RJ-Uiting 2017-16: Richtlijn 290 Financiële instrumenten ‘mogelijkheid om bijzondere waardeverminderingen te verantwoorden op basis van te verwachten kredietverliezen conform IFRS 9 *Financiële instrumenten*’

Algemeen

In juli 2017 is RJ-Uiting 2017-7 ontwerp-Richtlijn 290 Financiële instrumenten ‘mogelijkheid om bijzondere waardeverminderingen te verantwoorden op basis van te verwachten kredietverliezen conform IFRS 9 *Financiële instrumenten*’ gepubliceerd. De RJ heeft het ontvangen commentaar op RJ-Uiting 2017-7 overwogen en besloten om de ontwerp-richtlijnen ongewijzigd definitief te maken.

Ingangsdatum

De gewijzigde richtlijn 290 Financiële instrumenten is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2018. Eerdere toepassing van de gewijzigde richtlijn 290 Financiële instrumenten is toegestaan.

Ten geleide

De door de IASB uitgebrachte en door de EU goedgekeurde IFRS 9 *Financial Instruments* vervangt de huidige standaard IAS 39. De Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) heeft IFRS 9 beoordeeld, waarvan de belangrijkste aspecten zijn: (1) classificatie en waardering, (2) hedge accounting en (3) impairment. De RJ heeft de mogelijke gevolgen van IFRS 9 voor de RJ-bundel geanalyseerd.

Op basis daarvan heeft de RJ besloten binnen hoofdstuk 290 een mogelijkheid op te nemen om bijzondere waardeverminderingen te verantwoorden op basis van te verwachten kredietverliezen conform IFRS 9 en heeft daartoe alinea 101 van hoofdstuk 290 Financiële instrumenten gewijzigd.

Door de introductie van IFRS 9 verdwijnt IAS 39 *Financial Instruments: Initial recognition and measurement*. IFRS 9 is goedgekeurd door de Europese Unie en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2018.

Een fundamenteel onderdeel van IFRS 9 is het model voor het bepalen van bijzondere waardeverminderingen van financiële activa. RJ 290 hanteert als uitgangspunt een bijzondere waardeverminderingmodel dat alleen kredietverliezen bevat die reeds zijn opgetreden (*incurred*

credit loss model), zoals thans ook onder IAS 39 het geval is. Daarnaast is het onder RJ 290 als alternatief voor dit *incurred loss model* toegestaan om te waarderen op kostprijs of lagere marktwaarde. Als uitvloeisel van de internationale kredietcrisis en daaruit voortgekomen internationale discussies over verslaggevingsregels is onder IFRS 9 een bijzondere waardeverminderingmodel opgenomen dat is gebaseerd op te verwachten kredietverliezen (*expected credit loss model*).

Onder het *incurred credit loss model* van RJ 290 dient de rechtspersoon op elke balansdatum te beoordelen of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen dient de rechtspersoon een bijzondere waardevermindering te bepalen en in de winst-en-verliesrekening te verwerken.

Onder het *expected credit loss model* van IFRS 9 moeten in het algemeen bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief worden verantwoord op basis van te verwachten kredietverliezen voor de komende twaalf maanden. Indien het aan het financieel actief verbonden kredietrisico significant toeneemt, wordt de bijzondere waardevermindering van het financiële actief vervolgens verantwoord op basis van de te verwachten kredietverliezen voor de gehele resterende looptijd van het financiële actief.

De RJ heeft het huidige *incurred credit loss model* in hoofdstuk 290 gehandhaafd, maar staat als alternatief het gebruik van IFRS 9 toe voor het bepalen van bijzondere waardeverminderingen van financiële activa. Deze wijziging maakt het voor rechtspersonen mogelijk om aan te sluiten bij de verslaggeving die binnen hun specifieke sector als *usance* wordt beschouwd, bijvoorbeeld omdat een groot aantal ondernemingen binnen die sector op basis van IFRS rapporteert. Voor andere rechtspersonen – bijvoorbeeld ondernemingen zonder significante financieringsactiviteiten – bestaat er veelal geen wens om over te gaan op het meer complexe *expected credit loss model* en volstaat het huidige *incurred credit loss model* of als alternatief daarvoor waardering op kostprijs of lagere marktwaarde.

Tevens wordt door de wijziging de mogelijkheid gecreëerd om verschillen weg te nemen in de de omvang van bijzondere waardeverminderingen voor financiële activa bij (internationale) rechtspersonen, waarvan de geconsolideerde jaarrekening van de moedermaatschappij op basis van IFRS wordt opgemaakt, maar waar bij hun Nederlandse dochtermaatschappijen de Nederlandse verslaggevingsregels worden toegepast.

De volgende categorieën financiële activa en instrumenten van hoofdstuk 290 vallen binnen het toepassingsgebied om het *expected loss model* toe te mogen passen: gekochte leningen en obligaties (geen onderdeel van de handelsportefeuille), verstrekte leningen en overige vorderingen almede contracten betreffende financiële garanties en toezeggingen tot het verstrekken van leningen.

De RJ heeft de alinea's 101, 1015 en 1016 van hoofdstuk 290 gewijzigd en heeft alinea 1017 aan hoofdstuk 290 toegevoegd.

Amsterdam, 19 December 2017

290 FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Deze Richtlijn 290 (aangepast 2017) vervangt Richtlijn 290 (aangepast 2016) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2018.

101 Dit hoofdstuk bevat voorschriften voor de verwerking, waardering, resultaatbepaling, presentatie en toelichting van financiële instrumenten in de jaarrekening

Het is de rechtspersoon toegestaan in de jaarrekening voor bijzondere waardeverminderingen en oninbaarheid van gekochte leningen en obligaties (geen onderdeel van de handelsportefeuille), van verstrekte leningen en overige vorderingen, almede van contracten betreffende financiële garanties en toezeggingen tot het verstrekken van leningen, de onder IFRS* van toepassing zijnde standaard IFRS 9 ‘Financiële instrumenten’ toe te passen. **Bij toepassing van IFRS 9 dient de rechtspersoon de alinea’s 5.4.4 en 5.5.1 tot en met 5.5.20 alsmede de toepassingsleidraden B5.4.9 en B5.5.1 tot en met B5.5.55 van IFRS 9 integraal toe te passen in plaats van de alinea’s 533 tot en met 540 van dit hoofdstuk. Tevens dient de rechtspersoon de alinea’s 35A tot en met 35N van IFRS 7 ‘Financiële instrumenten: informatievervalsing’ alsmede de toepassingsleidraden B8A tot en met B8J van IFRS 7 toe te passen.**

[...]

1015 De grondslagen die de rechtspersoon voor de verwerking, waardering en presentatie van financiële instrumenten op grond van de wijzigingen van dit hoofdstuk per 1 januari 2018 – of de desbetreffende ingangsdatum bij eerdere toepassing – toepast, kunnen verschillen van de grondslagen die zijn toegepast in de voorgaande jaarrekening. Wijzigingen hebben plaatsgevonden in de alinea’s 101, 510, 801, 813, 815, 816 en 947.

1016 Een wijziging van de grondslagen uit hoofde van de alinea’s 510, 801, 813, 815, 816 en 947 van dit hoofdstuk – per desbetreffende ingangsdatum of bij eerdere toepassing – dient te worden verwerkt in overeenstemming met hoofdstuk 140 Stelselwijzigingen.

1017 Een wijziging van de grondslagen uit hoofde van alinea 101 van dit hoofdstuk per 1 januari 2018, de desbetreffende ingangsdatum bij eerdere toepassing of de desbetreffende ingangsdatum bij latere toepassing, dient te worden verwerkt in overeenstemming met hoofdstuk 140 Stelselwijzigingen. Bij een wijziging uit hoofde van alinea 101, behoeven de vergelijkende cijfers niet te worden aangepast.